

Zpráva o workshopu projektu MŠMT NAKI II: Dědictví zaniklých krajin: identifikace, rekonstrukce, zpřístupnění (rok 2019)

Workshop se uskutečnil 5. 11. 2019 na PŘF UK v Praze (Albertov 6, učebna Pravá rýsovna) jako jeden z plánovaných výstupů projektu s cílem prezentovat a zhodnotit práci týmu ve druhém roce řešení projektu, diskutovat o výstupech projektu, problémech, které při řešení projektu nastaly, dále pak o optimálním postupu prací v dalším roce řešení projektu. V neposlední řadě bylo cílem workshopu získat zpětnou vazbu a případná doporučení k obsahovému zaměření a metodologickému postupu řešení projektu od odborníků, kteří mají zkušenosti s výzkumy historických krajin a využitím zdrojů informací o historických krajinách jak v oblasti základního, tak zejména aplikovaného výzkumu, i s transferem dosaženého poznání odborné i laické veřejnosti (např. historičtí a environmentální geografové, krajinní ekologové).

Účastníci

Hosté:

Ing. arch. Václav Fanta – Fakulta životního prostředí ČZU, Praha

Mgr. Zbyněk Janoušek, Ph.D. – Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i., Zbraslav

Mgr. Martin Václav Marek – Přírodovědecká fakulta UK, Praha

PhDr. Markéta Marková, Ph.D. – Historický ústav AV ČR, v.v.i., Praha

prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc. – Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, Praha

Mgr. Jitka Močíčková – Historický ústav AV ČR, v.v.i., Praha

prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc. – Historický ústav AV ČR, v.v.i., Praha

RNDr. et PhDr. Markéta Šantrůčková – Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., Průhonice

Mgr. et Bc. Michal Vokurka – Historický ústav AV ČR, v.v.i., Praha

Celkem bylo pozváno více než 30 odborníků, kteří se účastní každoročních historickogeografických konferencí pořádaných Výzkumným centrem historické geografie (HÚ AV ČR a PŘF UK).

Členové týmu:

doc. RNDr. Pavel Chromý, Ph.D., RNDr. Lucie Kupková, Ph.D., Ing. Miroslav Čábelka, Ing. Markéta Potůčková, Ph.D., Mgr. Lukáš Brůha, Ph.D., doc. RNDr. Ivan Bičík, CSc., Mgr. Zdeněk Boudný, RNDr. Tomáš Burda, Ph.D., RNDr. Vít Jančák, Ph.D., doc. RNDr. Zdeněk Lipský, CSc., RNDr. Tomáš Chuman, Ph.D., Mgr. Tomáš Janík, RNDr. Dušan Romportl, Ph.D., RNDr. Zdeněk Kučera, Ph.D., RNDr. Jakub Jelen, PhDr. Martina Tůmová.

(Omluveni: Ing. Eva Štefanová, Ph.D., RNDr. Miroslav Šifta, Ph.D., Mgr. Jaroslav Vojta, Ph.D.)

Program workshopu – viz následující slide z prezentace workshopu

**Dědictví
zaniklých
krajín**
www.zaniklekrajiny.cz

Program workshopu

- Představení projektu a týmu
- Výstupy projektu za rok 2019
- Úkoly do konce roku
- Výstupy projektu v roce 2020
- Výběr modelových území pro roky 2020 a 2021
- Diskuze

PřF UK Praha, 5.11.2019

Závěry z workshopu:

- byla představena rozsáhlá fotodokumentace z jednotlivých zájmových území - snímky využít nejen pro potřeby webu zaniklekrajiny.cz, Atlas zaniklých krajín, ale i publikační výstupy (zejména závěrečnou monografií); fotografie opatřit komentáři s výstižným popisem zachycených reliktních původních funkcí
- velmi obsáhlá databáze dosavadních výstupů řešení zasluhuje po dvou letech řešení projektu revizi, cílem revize by měla být identifikace výstupů vhodných pro prezentaci konkrétních reliktních prvků v krajíně, které dokumentují zánik dědictví; zvážit doplnění série vhodných výřezů
- vhodné výřezy připravit pro výstupy v mobilních zařízeních (prezentace pro veřejnost); upozornit na struktury paměti krajiny (fyzické pozůstatky původních aktivit)
- zvážit návrhy naučných stezek dokumentujících interakce člověk–příroda na vhodných místech v zájmových územích (laikům na pomoc čtení krajiny)
- u mapových výstupů socioekonomických aktivit zdůraznit proměny zemědělství na konci komunistického režimu a v období transformace
- vzhledem k odbornému zaměření členů řešitelského týmu se soustředit zejména na období posledních dvou století a revoluční změny v krajíně industriální a postindustriální
- kriticky diskutovat pojmy zaniklá krajina, transformovaná krajina, neustále přepisovaná krajina
- výstupy vhodně doplnit o narativní popis krajiny z uměleckých děl, starých průvodců či jiných pramenů
- soustředit se na interpretaci hybných sil změn krajiny, příčiny změn (přirozené, násilné, politické, ekonomické, sociální/demografické ad.)
- explicitně zmiňovat i zanikající přírodní krajiny

- soustředit se na syntézu proměn fyzickogeografického a sociálněgeografického prostředí, porovnání území stejných typů
- typologii zájmových území podrobit kritice, při revizi typů krajín zvažovat např. typologii UNESCO
- zvážit tvorbu rekonstrukčních map s využitím starých map a ortofotografiemi
- zvážit využití / provést analýzy geografických jmen v území a jejich proměn (pomístní jména jako zdroj informací)
- výběrově se pokusit využít i písemný operát stabilního katastru
- z provedených analýz vyplynulo, že evidence využití krajiny obsahuje velké množství chyb; informace bude formou doporučení sdělena orgánům decizní sféry, které databáze spravují
- rozpor mezi vlastnickou strukturou a strukturou krajiny, informaci zapracovat do slovních komentářů k mapovým výstupům

Fotografie z workshopu

